

**Årsredovisning 2015**

**för**

**Folksam  
Fondförsäkringsaktiebolag  
(publ)**

**Org nr 516401-8607**

## Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	7
Rapport över totalresultat	8
Resultatanalys	9
Balansräkning	10
Rapport över förändringar i eget kapital	12
Kassaflödesanalys	13

### NOTER

Not 1	Redovisningsprinciper	15
Not 2	Upplysningar om risker	23
Not 3	Premieinkomst	35
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	35
Not 5	Övriga tekniska intäkter	35
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	35
Not 7	Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r	35
Not 8	Driftkostnader	36
Not 9	Kapitalavkastning, intäkter	36
Not 10	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	36
Not 11	Kapitalavkastning, kostnader	36
Not 12	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	37
Not 13	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	37
Not 14	Skatter	38
Not 15	Immateriella tillgångar	38
Not 16	Aktier och andra andelar	39
Not 17	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	39
Not 18	Fondförsäkringstillgångar	39
Not 19	Avsättning för oreglerade skador	39
Not 20	Övriga fordringar	40
Not 21	Eget kapital	40
Not 22	Förutbetalda anskaffningskostnader	40
Not 23	Fondförsäkringsåtaganden	40
Not 24	Pensioner och liknande förpliktelser	40
Not 25	Avsättning för skatter	41
Not 26	Andra avsättningar	41
Not 27	Övriga skulder	41
Not 28	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	41
Not 29	Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden	42
Not 30	Förväntade återvinningsstidpunkter för tillgångar och skulder	44
Not 31	Ställda pantar	45
Not 32	Upplysningar om närstående	46
Not 33	Medeltal anställda samt löner och ersättningar	50
Not 34	Viktiga uppskattningar och bedömningar	52

## FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) organisationsnummer 516401-8607 (nedan Folksam Fondförsäkring) avger härmed årsredovisning för 2015, företagets 20:e verksamhetsår.

### Koncernstruktur

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag är ett helägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585. Folksam ömsesidig livförsäkring är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar bl.a. de helägda dotterföretagen Folksam Fondförsäkring och Folksam Service AB, det delägda företaget Gyllenforsen Fastigheter KB, intresseföretaget Folksam LO Fondförsäkringaktiebolag (publ) samt intresseföretagen inom KPA-koncernen. I not 32 "Upplysningar om närstående", ges en detaljerad beskrivning av Folksam och de relationer som finns mellan de ingående företagen.

### Verksamhet

Folksam Fondförsäkring bedriver fondförsäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. För den verksamhet i företaget som avser fondförsäkring för kollektivavtalade tjänstepensioner inom tjänstemannaområdet används bifirman Folksam Tjänstemannapension.

### Resultat och marknad

Fondförsäkringsprodukterna distribueras i huvudsak genom s.k. personlig försäljning via Folksams egna försäkringssäljare samt via försäkringsförmedlare.

Företagets premieinkomst före avgiven återförsäkring har ökat något jämfört med föregående år och stannade på 24 (19) miljoner kronor. Fondförmögenheten för kundernas räkning uppgick vid årets slut till 37 527 (33 781) miljoner kronor och inbetalningar från sparare ökade till 5 901 (5 748) miljoner kronor. Årets resultat efter skatt uppgick till 3 (49) miljoner kronor. Driftskostnaderna i försäkringsrörelsen ökade till 549 (404) miljoner kronor. Förvaltningskostnadsprocenten uppgick till 1,5 (1,3) och konsolideringskapitalet till 1 715 (1 057) miljoner kronor. Företagets solvenskvot vid årsskiftet var 14,1 (10,5). Folksam Fondförsäkring erhöll under året 650 (200) miljoner kronor i aktieägarillskott från Folksam Liv.

### Information om icke finansiella resultatindikationer

#### Personalinformation

Alla anställda är tillikaanställda i samtliga företag i Folksam. Mer personalinformation finns i not 33 samt i årsredovisning för Folksam Liv. I not 33 framgår även information om principerna för ersättning till ledande befattningshavare.

#### Miljöinformation

Folksam Fondförsäkring tillämpar Folksams etiska placeringsregler. Angående koncernens fastslagna miljöpolicy finns en utförligare beskrivning i Folksam Livs årsredovisning.

#### Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med vår bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med företagets vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för kunderna.

Bolagsstyrningen av Folksam Fondförsäkring följer de regelverk som gäller inom moderföretaget Folksam Liv och utgår från svensk lagstiftning, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Folksam tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämman, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på Folksam Fondförsäkring tas därefter i Folksam Fondförsäkrings styrelse. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas för styrelsen den ekonomiska ställningen i form av de kvartalsbokslut som genomförs i Folksam.

## **Twister**

Inom ramen för den normala affärsverksamheten har Folksam Fondförsäkring inga eller ett fåtal klagomål eller rättstvister. De flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka företagets finansiella ställning. I de fall det rör större belopp görs en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

## **Riskhantering**

### **Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer**

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i försäkringsföretag. Riskerna och de beslut som tas för att hantera dem påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå företagets mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut om risker skapas förutsättningar för att erbjuda kunderna försäkringslösningar som ger dem trygghet. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. Se vidare i not 2 för en mer detaljerad redogörelse av riskhanteringen och risker i företaget.

### **Solvens II**

Solvens II-programmet är Folksams största och viktigaste projekt. Solvens II-direktivet är ett europeiskt regelverk för försäkringsföretag som syftar till att skapa en enhetlig europeisk försäkringsmarknad med ökat skydd för försäkringstagare. De nya reglerna, som trädde ikraft den 1 januari 2016, ställer krav på att försäkringsföretag ska ha tillräckligt med kapital i förhållande till sina risker för att kunna leva upp till sina åtaganden gentemot försäkringstagarna. Solvens II-programmet är en viktig del av moderniseringen av Folksam som helhet och innebär en modernare reglering för hela branschen vilket är bra för både kunderna och Folksam som försäkringsföretag. Folksam påbörjade anpassningen till Solvens II-regelverk redan 2009. Programmet har i huvudsak fokuserat på att anpassa Folksams företagsstyrning till de nya legala kraven och uppfylla nya krav på rapportering till tillsynsmyndigheten.

Under 2015 har fokus i programmet fortsatt legat på att bygga upp processer och IT-stöd för att klara kraven på kapitalkravsberäkning och tillsynsrapportering. Med Folksams komplexa struktur med många företag, försäkringsprodukter och IT-system har projektet stått för stora utmaningar, där en av utmaningarna är ett utredningsförslag till nytt tjänstepensionsregelverk. För att undvika att försäkringsföretag med tjänstepensionsverksamhet ska behöva anpassa sig till ett nytt grundläggande regelverk vid två tillfällen inom en begränsad tid har en övergångsregel införts i Solvens II-regelverket. Regeln innebär att företag med tjänstepensionsverksamhet får fortsätta tillämpa den äldre regleringen för denna verksamhet fram till 2019 då ett nytt tjänstepensionsregelverk kan förväntas vara på plats. Det innebär att Folksam Fondförsäkring, som har blandad verksamhet, endast kommer att tillämpa Solvens II-regelverket fullt ut för övrig livdelen i sin verksamhet.

Övergångsreglerna för kapitalkravsberäkning och tillsynsrapportering för de försäkringsföretag som både har tjänstepensions- och övrig livförsäkringsverksamhet har beslutats på ett mycket sent stadium, vilket varit en utmaning för programmet i Folksam. Ett särskilt delprojekt har genomförts under 2014 och 2015 i syfte att tillse att en uppdelning av verksamheterna genomförts på ett sådant sätt att övergångsregleringen kan tillämpas på ett smidigt sätt i dessa företag.

Solvens II projektet slutfördes 2015 och kommer att tas i förvaltning 2016. Flertalet av de nya tillsynsrapporterna kommer emellertid att lämnas in till Finansinspektionen för första gången under 2016 och 2017. Solvens II-programmet kommer därför att fortsätta i mindre skala under 2016 för att genomföra utvecklingen av dessa rapporter. Programmet har även i uppdrag att ytterligare trimma rapporteringsprocessen för att kunna möta krav på successivt förkortade rapporteringstider.

## Femårsöversikt och nyckeltal, Tkr

	2015	2014	2013	2012	2011
<b>RESULTAT</b>					
Premieinkomst för egen räkning	17 873	12 099	11 414	8 196	4 647
Intäkter från investeringsavtal	288 076	240 297	211 161	190 326	180 288
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	72	76	67	84	106
Orealiserat resultat på placeringstillgångar	1 408 099	3 758 158	3 234 704	1 557 367	1 443 170
Försäkringsersättning, netto	-22 223	-19 859	-15 797	-11 082	-4 606
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-1 408 099	-3 758 158	-3 234 704	-1 557 367	-1 443 170
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-548 889	-404 131	-338 339	-287 201	-283 982
Resultat på egna tillgångar	-5 029	835	-5 040	-32 717	-11 599
<b>Försäkringsrörelsens tekniska resultat</b>	<b>12 702</b>	<b>61 630</b>	<b>34 208</b>	<b>20 793</b>	<b>5 562</b>
Årets resultat	3 117	49 561	28 701	-919	-500
<b>EKONOMISK STÄLLNING</b>					
Placeringstillgångar till verkligt värde	37 526 861	33 780 922	26 974 731	21 958 278	15 851 695
Försäkringstekniska avsättningar	37 531 200	33 780 087	26 985 170	21 958 960	15 906 871
<b>Konsolideringskapital</b>					
Eget kapital	1 714 537	1 061 420	811 859	533 158	334 077
Obeskattade reserver	-	-	-	-	10 720
Uppskjuten skatteskuld	352	-4 297	-5 190	-4 831	-5 683
<b>Totalt konsolideringskapital</b>	<b>1 714 889</b>	<b>1 057 123</b>	<b>806 669</b>	<b>528 327</b>	<b>339 114</b>
Kapitalbas	1 682 737	1 023 320	767 459	482 458	320 797
Erforderlig solvensmarginal	119 299	97 116	87 466	74 333	70 299
Solvenskvot	14,11	10,54	8,77	6,49	4,56
<b>NYCKELTAL</b>					
Förvaltningskostnadsprocent	1,5	1,3	1,4	1,5	1,6
Anskaffningskostnadsprocent	5,2	3,6	4,5	4,4	5,3
Administrationskostnadsprocent för sparprodukter	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7
Administrationskostnadsprocent för riskprodukter	68,1	66,7	75,8	85,7	76,5
<b>Resultat av kapitalförvaltningen</b>					
Direktavkastning, procent	-	-	-	2,6	1,7
Totalavkastning, procent	3,9	12,4	13,3	8	-8,3

Redovisad kapitalavkastningsprocent för företaget är beräknad efter försäkringsbranschens gemensamma kapitalavkastningsmätt för totala tillgångar.

## Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Arbetet med att dela Folksam Fondförsäkring i två grenar, Tjänstepension och Övrig liv, slutfördes vid årsskiftet. Detta som en del i Folksam Fondförsäkrings Solvens II arbete vilket har tagit mycket tid och resurser i anspråk under året. Folksam Fondförsäkring kommer framöver att rapportera en solvenskvot på bolagsnivå. Solvenskvoten kommer att baseras på kapitalkrav från Solvens II för övrig liv delen samt Solvens I för tjänstepensionsdelen. Trafikjusrapporteringen kommer att fortsätta som tidigare men endast för tjänstepension. Folksam Fondförsäkring är förberett för rapportering enligt Solvens II även för tjänstepension.

Folksam Fondförsäkring har under 2015 erhållit ett aktieägartillskott av moderföretaget Folksam Liv för att klara Solvens II kraven.

I maj upphörde produkten seniorkapital att säljas.

Under året har projektet samordnad handel/ likvidprickning fortlöpt, projektet kommer att slutföras under första halvåret 2016. Projektet syftar till att minska antalet fondkonton och antalet betalningar och är en förutsättning för att kunna flytta avtal (migrera) från äldre system till det nya försäkringssystemet INCA. Projektet kommer att effektivisera betalning och administration.

I januari gjordes en omorganisation som bland annat innebar en tydligare och förstärkt ledningsstruktur.

## Händelser efter balansdagen

Solvens II-regelverket trädde i kraft den 1 januari 2016 och första rapporteringen görs den 19 maj avseende 2015.

## Framtida utveckling

Folksam Fondförsäkring har de senaste åren haft en stark tillväxt. Ett företag som växer kräver mer och bättre kontroll på likviditet och administration. Arbeta med att utveckla rutiner, processer och rapportering är påbörjat och kommer fortsätta även nästa år.

Företaget arbetar med att utveckla likviditetsbedömningarna för att på ett så tidigt stadium som möjligt kunna hantera kort- och långsiktiga likviditetsbehov. Arbetet med detta är påbörjat och kommer utvecklas vidare under 2016. Företaget arbetar med att analysera hur affärsmodellerna kommer att påverkas av det kommande provisionsförbudets slutliga utformning, då detta bedöms kunna ha stor påverkan på ersättningsmodeller, för såväl egen säljkår som för den förmedlade affären.

Företaget driver ett flertal olika projekt för att anpassa verksamheten till framtida administrativa krav, däribland ett långsiktigt projekt för att effektivisera processer och modernisera försäkringssystemen genom att hantera all fondförsäkring i samma IT-system. En viktig del i detta är migrationen till INCA systemet.

Under 2016 kommer Folksam Fondförsäkring att fokusera på satsningen mot individuell tjänstepension.

## Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står enligt balansräkningen:

Balanserat resultat	1 631 419 943,59
<u>Årets resultat</u>	<u>3 117 234,13</u>
Totalt, kronor	1 634 537 177,72

Styrelsen och verkställande direktören föreslår stämman att 1 634 537 177,72 kronor balanseras i ny räkning.

## Resultaträkning

Tkr		2015	2014
Premieinkomst efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst		24 274	18 704
Premier för avgiven återförsäkring		-6 401	-6 605
	Not 3	17 873	12 099
Intäkter från investeringsavtal		288 076	240 297
Kapitalavkastning, intäkter	Not 4	72	76
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		1 408 099	3 758 158
Övriga tekniska intäkter	Not 5	379 267	361 693
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6		
Före avgiven återförsäkring		-26 252	-21 903
Återförsäkrarens andel		3 323	2 326
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		2 878	-3 027
Återförsäkrarens andel		-2 172	2 745
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	Not 7		
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande		-1 408 099	-3 758 158
Driftskostnader	Not 8	-548 889	-404 131
Övriga tekniska kostnader		-4 680	-2 760
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-96 794	-135 785
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		12 702	51 630
<b>ICKE-TEKNISK REDOVISNING</b>			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		12 702	51 630
Kapitalavkastning, intäkter	Not 9	30 569	25 804
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 10	916	3 705
Kapitalavkastning, kostnader	Not 11	-34 156	-28 674
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 12	-2 358	-
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		96 794	135 785
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		104 467	188 250
Resultat före skatt		104 467	188 250
Skatt på årets resultat	Not 14	-101 350	-138 689
<b>ÅRETS RESULTAT</b>		<b>3 117</b>	<b>49 561</b>

**RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT**

<b>Tkr</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
<b>Årets resultat</b>	<b>3 117</b>	<b>49 561</b>
<b>Årets övrigt totalresultat</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>ÅRETS TOTALRESULTAT</b>	<b>3 117</b>	<b>49 561</b>



**RESULTATANALYS****Tjänstepensionsförsäkring****Övrig livförsäkring**

Tkr	Totalt	Fondförsäkring	Premiebefrielse- försäkring	Fondförsäkring	Premiebefrielse- försäkring
<b>Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)</b>					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	24 274	13 391	3 622	6 165	1 096
Premier för avgiven återförsäkring	-6 401	-262	-3 097	-2 105	-937
	17 873	13 129	525	4 060	159
Intäkter avseende investeringsavtal	288 076	47 197	-	240 879	-
Kapitalavkastning	72	-	43	-	29
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringslagaren bär placeringsrisk	1 408 099	710 638	-	697 461	-
Övriga tekniska intäkter	379 267	93 975	-	285 292	-
<b>Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)</b>					
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-26 252	-21 636	-1 317	-2 597	-702
Återförsäkrarens andel	3 323	373	629	1 939	382
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	2 878	-	1 666	17	1 195
Återförsäkrarens andel	-2 172	-	-1 401	-	-771
	-22 224	-21 263	-424	-641	104
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, Fondförsäkringsåtaganden	-1 408 099	-710 638	-	-697 461	-
Driftskostnader	-548 889	-64 753	-266	-483 683	-187
Övriga tekniska kostnader	-4 680	-117	-	-4 563	-
Skattekostnadsavgifter	-96 794	-35 107	-	-61 686	-
<b>Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat</b>	<b>12 702</b>	<b>33 061</b>	<b>-122</b>	<b>-20 342</b>	<b>105</b>
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	4 158	-	2 919	-	1 239
<b>Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring</b>					
Fondförsäkringsåtaganden	37 531 200	15 169 968	-	22 361 232	-
Avsättning för oreglerade skador	56 005	12 902	10 678	28 451	3 974
	37 587 205	15 182 870	10 678	22 389 683	3 974
<b>Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar</b>					
Avsättning för oreglerade skador	12 416	-	9 079	-	3 337
	12 416	-	9 079	-	3 337

**BALANSRÄKNING****TILLGÅNGAR**

Tkr		2015-12-31	2014-12-31
<b>Immateriella tillgångar</b>			
Andra immateriella tillgångar	Not 15	31 800	38 100
		31 800	38 100
<b>Placeringstillgångar</b>			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 16	168 233	51 239
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 17	75 021	70 617
		243 254	121 856
<b>Summa placeringstillgångar</b>		<b>243 254</b>	<b>121 856</b>
<b>Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk</b>			
Fondförsäkringstillgångar	Not 18	37 526 861	33 780 922
<b>Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar</b>			
Avsättning för oregerade skador	Not 19	12 416	14 588
		12 416	14 588
<b>Fordringar</b>			
Övriga fordringar	Not 20	299 646	300 559
<b>Andra tillgångar</b>			
Materiella tillgångar		41	-
Kassa och bank		702 285	318 978
		702 326	318 978
<b>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</b>			
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 22	716 081	612 418
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		39 654	37 310
		755 735	649 728
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>		<b>39 572 038</b>	<b>35 224 731</b>

**BALANSRÄKNING****EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER**

Tkr		2015-12-31	2014-12-31
<b>Eget kapital, 40 000 aktier</b>	Not 21		
Aktiekapital		40 000	40 000
Reservfond		40 000	40 000
Balanserad vinst		1 631 420	931 859
Årets resultat		3 117	49 561
		<b>1 714 537</b>	<b>1 061 420</b>
<b>Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)</b>			
Avsättning för oreglerade skador	Not 19	56 005	46 634
		56 005	46 634
<b>Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)</b>			
Fondförsäkringsåtaganden	Not 23	37 529 905	33 776 290
Skuld till försäkringstagarna		1 295	1 797
		<b>37 531 200</b>	<b>33 780 087</b>
<b>Andra avsättningar</b>			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 24	7 587	9 954
Avsättning för skatter	Not 25	52 398	63 292
Andra avsättningar	Not 26	35 969	-
		95 954	73 246
<b>Skulder</b>			
Skulder avseende återförsäkring		3 012	3 485
Övriga skulder	Not 27	145 685	240 223
		148 697	243 708
<b>Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b>			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 28	25 645	19 636
<b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>		<b>39 572 038</b>	<b>35 224 731</b>
<b>STÄLLDA PANTER</b>	Not 31	38 040 429	34 083 787
<b>ANSVARSFÖRBINDELSER</b>		-	-
<b>ÅTAGANDEN</b>		-	-

**RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL**

Tkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans 2014-01-01	40 000	40 000	703 158	28 701	811 859
Föregående års vinstdisposition	-	-	28 701	-28 701	-
Ovillkorat aktieägartillskott	-	-	200 000	-	200 000
<b>Årets resultat, tillika årets totalresultat</b>	-	-	-	<b>49 561</b>	<b>49 561</b>
Utgående balans 2015-01-01	40 000	40 000	931 859	49 561	1 061 420
Ingående balans 2015-01-01	40 000	40 000	931 859	49 561	1 061 420
Föregående års vinstdisposition	-	-	49 561	-49 561	-
Ovillkorat aktieägartillskott	-	-	650 000	-	650 000
<b>Årets resultat, tillika årets totalresultat</b>	-	-	-	<b>3 117</b>	<b>3 117</b>
Utgående balans 2015-12-31	40 000	40 000	1 631 420	3 117	1 714 537

## KASSAFLÖDESANALYS

Tkr	2015	2014
<b>DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN</b>		
Resultat före skatt <sup>1)</sup>	104 467	188 250
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet <sup>2)</sup>	-104 660	-137 742
Betald skatt	-107 766	-74 151
<b>Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder</b>	<b>-107 959</b>	<b>-23 643</b>
Förändring av placeringstillgångar <sup>3)</sup>	-91 469	-50 955
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto <sup>4)</sup>	5 676	-11 196
Förändring av övriga rörelsefordringar	-3 596	-45 156
Förändring av övriga rörelseskulder	-44 345	22 712
<b>KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN</b>	<b>-241 693</b>	<b>-108 238</b>
<b>INVESTERINGSVERKSAMHETEN</b>		
Nettoförsäljning av aktier i koncernföretag <sup>5)</sup>	-	16 104
Nettoförsäljning av aktier i intresseföretag <sup>6)</sup>	-	522
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar <sup>7)</sup>	-25 000	-15 000
<b>KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN</b>	<b>-25 000</b>	<b>1 626</b>
<b>FINANSIERINGSVERKSAMHETEN</b>		
Aktieägartillskott erhållet	650 000	200 000
<b>KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN</b>	<b>650 000</b>	<b>200 000</b>
<b>ÅRETS KASSAFLÖDE</b>	<b>383 307</b>	<b>93 388</b>
Likvida medel vid årets början	318 978	225 590
Kursdifferens i likvida medel	-	-
Likvida medel vid årets slut <sup>8)</sup>	702 285	318 978
<b>Årets kassaflöde</b>	<b>383 307</b>	<b>93 388</b>
<b><sup>1)</sup>Betalda och erhållna räntor och utdelningar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Under perioden betald ränta	-417	-185
Under perioden erhållen ränta	293	2 290
Under perioden erhållen utdelning	12	15
<b>Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar</b>	<b>-112</b>	<b>2 120</b>
<b><sup>2)</sup>Poster som inte ingår i kassaflödet</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Avskrivningar	-97 364	-133 919
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	-6 371	301
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	1 442	-3 705
Förändring avsättningar	-2 367	-419
<b>Summa poster som inte ingår i kassaflödet</b>	<b>-104 660</b>	<b>-137 742</b>
<b><sup>3)</sup>Förändring av placeringstillgångar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Netto förändring i placeringstillgångar	-91 469	-50 955
<b>Summa förändring av placeringstillgångar</b>	<b>-91 469</b>	<b>-50 955</b>

**<sup>4</sup>Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar**

<b>avsättningar fondförsäkring, netto</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Förändring i placeringstillgångar, fondförsäkring	-2 753 561	-3 447 023
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	2 759 237	3 435 827
<b>Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto</b>	<b>5 676</b>	<b>-11 196</b>

**<sup>5</sup>Nettoavyttring i koncernföretag**

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Likvidation av koncernföretag	-	16 104
<b>Summa nettoavyttring i koncernföretag</b>	<b>-</b>	<b>16 104</b>

**<sup>6</sup>Nettoavyttring i intresseföretag**

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Försäljning av intresseföretag	-	522
<b>Summa nettoavyttring i intresseföretag</b>	<b>-</b>	<b>522</b>

**<sup>7</sup>Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar**

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Investering i övriga placeringstillgångar	-25 000	-15 000
Försäljning av övriga placeringstillgångar	-	-
<b>Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar</b>	<b>-25 000</b>	<b>-15 000</b>

**<sup>8</sup>Delkomponenter som ingår i likvida medel**

	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Kassa och banktillgodohavanden	702 285	318 978
<b>Summa delkomponenter som ingår i likvida medel</b>	<b>702 285</b>	<b>318 978</b>

## NOTER

### Not 1 Redovisningsprinciper

---

#### Allmän information

Årsredovisningen avges per 31 december 2015 och avser räkenskapsåret 2015 för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) med organisationsnummer 516401-8607 med säte i Stockholm. Företaget ägs till 100 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm.

#### Överensstämmelse med normgivning och lag

Folksam Fondförsäkrings årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ARFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26) och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2. Folksam Fondförsäkring tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2008:26. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

#### Förutsättningar vid upprättande av Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter

Folksam Fondförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller som finansiella tillgångar som kan säljas samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

#### Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. I not 34 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

De viktigaste antagandena som påverkar redovisade belopp för tillgångar och skulder är relaterade till de försäkringstekniska avsättningarna, se not 19- 23. Avsättningarna kontrolleras och utvärderas löpande i det ordinarie boksluts- och prognosarbetet.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 18 mars 2016. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på stämman den 11 april 2016.

#### Ändrade redovisningsprinciper

Inga redovisningsprinciper har ändrats för 2015.

**Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas**

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga fr.o.m. räkenskapsår 2016 och framåt planeras inte att förtidstillämpas. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på de finansiella rapporterna. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft den 1 januari 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. EU planerar att godkänna standarden under första halvåret 2016. IASB har föreslagit att företag som bedriver försäkringsverksamhet ska få ett tillfälligt undantag att senarelägga övergången till IFRS 9 till den 1 januari 2021.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en miss-match i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat. Vad gäller de delar som berör finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39 förutom vad avser finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt den så kallad "Fair Value Option". För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta. Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. De nya reglerna kring säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster. Folksam Fondförsäkring har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna då standarden ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som ska ersätta befintliga standarder och uttalanden om intäkter. Standarden ersätter IAS 18. Branscher som bedöms påverkas mest är telekom-, programvaru-, fastighets-, flyg-, försvars-, bygg- och anläggningsbranscherna samt företag som ägnar sig åt kontraktstillverkning. Alla företag kommer dock att påverkas av de nya, väsentligt utökade upplysningskraven. Tre alternativa sätt finns för övergången; full retroaktivitet, delvis retroaktivitet (inkluderar lätttnadsregler) och en "ackumulerad effekt-metod" där eget kapital justeras per 1/1 2018 för kontrakt som är pågående enligt det gamla regelverket (IAS 11/IAS 18). IFRS 15 träder ikraft 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU har antagit standarden. EU väntas godkänna IFRS 15 det första kvartalet 2016. Detta ska ses enligt en femstegsmodell som i korthet innebär att ett företag ska redovisa intäkter i takt med att prestationsåtaganden i avtal fullgörs. Ett företag ska för varje kontrakt med kund identifiera prestationsåtagande för varje produkt eller tjänst och därefter sätta ett transaktionspris som fördelas till respektive prestationsåtagande. En intäkt ska därefter redovisas när respektive prestationsåtagande fullgörs. Standarden är inte tillämplig på försäkringsavtal men är tillämplig för de avtal eller delar av avtal som bedöms utgöra en tjänst. Folksam Fondförsäkring har ännu inte gjort någon utvärdering av effekterna då standarden ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

Följande nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma att ha någon väsentlig effekt på Folksam Fondförsäkring finansiella rapporter.

FFFS 2015:12, Föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag kommer att ersätta Finansinspektionens föreskrifter om allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag. I de nya föreskrifterna införs utökade upplysningskrav på den diskonteringsränta som företaget använder. Bestämmelserna om nyckeltal har anpassats till de krav och begrepp som gäller i och med genomförandet av Solvens 2-direktivet och försäkringsgrenarnas indelning har anpassats till den nationella tillsynsrapporteringen. Reglerna om offentliggörande av redovisningsrelaterade uppgifter om ersättning och förmåner till ledningen överförs till FFFS 2015:12 från Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar. Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsbokslut,



årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår. Utöver förändrade krav på upplysningar och nyckeltal förväntas inte de nya reglerna innebära någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

### **Försäkringsavtal och investeringsavtal**

Folksam har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument, så kallade investeringsavtal. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del.

Enligt IFRS 4 tillåts fondförsäkringsavtal att redovisas genom en uppdelning på försäkringsriskdel och finansiell del om avtalet i grunden är ett försäkringsavtal. De senare skall redovisas som finansiella avtal enligt IAS 39, Finansiella instrument, redovisning och värdering och IAS 18, Intäkter. Det innebär att för de avtal som delats upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas inbetalningar och utbetalningar från försäkringstagare som insättningar under fondförsäkringsstillgångar respektive minskning av fondförsäkringsåtaganden i balansräkningen och därmed inkluderas inte i premieintäkter respektive försäkringsersättningar i resultaträkningen.

#### **Fondförsäkring**

För fondförsäkring delas varje avtal upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Anledningen till denna uppdelning är att det ger ökad transparens och att alla fondförsäkringar behandlas på samma sätt oavsett om de innehåller betydande eller försumbar försäkringsrisk.

#### **Premiebefrielseförsäkring**

Premiebefrielseförsäkring klassificeras som försäkringsavtal, eftersom den innehåller betydande försäkringsrisk.

#### **Återförsäkring**

Avgiven återförsäkring klassificeras som försäkringsavtal, eftersom den innehåller betydande försäkringsrisk.

#### **Intäktsredovisning**

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning av investeringsavtal intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, såsom exempelvis ändring av avtalet, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde en gång per månad och för livsfallsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde och redovisas som en övrig intäkt.

#### **Värdeförändring och utdelning**

Verklig avkastning på tillgångar som tillhandahålls för försäkringstagarnas räkning redovisas som en värdeökning respektive värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk, och avkastning tillförd försäkringsavtalen redovisas i resultaträkningen som en förändring i försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk.

#### **Utbetalda försäkringsersättningar**

Premiebefrielse vid sjukdom – Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget i försäkringstagarens ställe betalar inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka.

Dödsfall - Försäkringsersättning betalas ut genom att bolaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall.

Livsfall – Försäkringsersättningar betalas ut enligt avtal.

## Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna består av fondförsäkringsåtaganden samt avsättning för oreglerade skador. Fondförsäkringsåtagande är försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risken. Skulder avseende den finansiella delen i fondförsäkring redovisas under denna post. Skulderna värderas till fondandelarnas verkliga värde enligt aktuell köpkurs per balansdagen. Värdeförändringar inklusive utdelning redovisas över resultaträkningen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader måste en avsättning göras för förluster för denna portfölj.

Avsättning för oreglerade skador utgörs av uppskattade slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav. Tillägg har gjorts för vid bokslutstillfället inträffade men ännu inte inrapporterade skador. Beloppet är en uppskattning baserad på historiska erfarenheter och skadeutfall. I avsättningen ingår också en skadebehandlingsreserv som avser beräknade framtida driftskostnader för att reglera inträffade men vid balansdagen ännu inte slutreglerade skador.

I resultaträkningen redovisas periodens förändring i oreglerade skador.

### Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastning kostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader.

## Redovisning av kapitalavkastning

Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar i fondförsäkringsbolagen redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

### Kapitalavkastning, intäkter

Posten Kapitalavkastning, intäkter avser avkastning på placeringstillgångar och utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter, valutakursvinster (netto), och realisationsvinster (netto). Den del av intäkterna som avser premiebefrielse redovisas i det tekniska resultatet, övriga intäkter redovisas i det icke-tekniska resultatet.

### Kapitalavkastning, kostnader

Under Kapitalavkastning, kostnader redovisas kostnader för placeringstillgångar samt kostnaden för kapitalförvaltning. Posten omfattar kapitalförvaltningskostnader, räntekostnader, valutakursförluster (netto) samt realisationsförluster (netto).

### Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag. Sådana förändringar som förklaras av valutakursförändringar redovisas som valutakursvinst eller valutakursförlust under posten Kapitalavkastning.

Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar.

## Skatter

### Inkomstskatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. Uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

#### **Avkastningsskatt**

Livförsäkringsbolag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas som en aktuell skattekostnad medan avgiftsuttag avseende avkastningsskatten redovisas under posten Övriga tekniska intäkter.

## **Immateriella tillgångar**

#### **Övriga immateriella tillgångar**

Tillgångarna består av förvärvade bestånd som bedömts medföra framtida ekonomiska fördelar. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning (se nedan) och eventuella nedskrivningar.

#### **Avskrivningsprinciper**

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden uppgår till 10 år.

## **Finansiella instrument**

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

#### **Klassificering och värdering**

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

#### **Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehåses för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk samt vissa organisatoriska innehav som redovisas bland övriga finansiella placeringstillgångar.

Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga dessa placeringstillgångar som är finansiella instrument och som inte är aktier i dotter- eller intresseföretag till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

**Beräkning av verkligt värde**

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrumenten.

**Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad**

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterad säljkurs. Sådana instrument återfinns på balansposterna aktier och andelar, obligationer och andra räntebärande värdepapper samt fondförsäkringstillgångar. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

**Aktier och andelar**

Aktier och andelar värderas till verkligt värde. Aktier och andelar som är officiellt noterade värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

**Obligationer och andra räntebärande värdepapper**

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde. Både svenska och utländska obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

**Lånefordringar och kundfordringar**

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, övriga finansiella placeringstillgångar förutom de organisatoriska innehav som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar inklusive likvida medel samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

**Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen**

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehas för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde. Det är vidare ett krav enligt Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2008:26 att dessa åtagande värderas till verkligt värde.

**Andra finansiella skulder**

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

**Förutbetalda anskaffningskostnader**

Kostnader som uppstår som en direkt följd av tecknandet av nya avtal periodiseras. Dessa består till största delen av rörliga anskaffningskostnader som betalas till försäljningspersonal, förmedlare eller andra distributörer. Periodiseringen sker enligt samma mönster som redovisning av intäkter, d v s i takt med att tjänsterna tillhandahålls. Hänsyn tas också till annulleringar. Förutbetalda kostnader testas för nedskrivningsbehov vid varje bokslut för att säkerställa att avtalens förväntade framtida ekonomiska förmåner överstiger det redovisade värdet.

## Andra avsättningar

### Pensioner och liknande förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam Fondförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse eller genom försäkring. Folksam ömsesidig sakförsäkring har betalningsansvaret för pensionsplanen.

#### Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

#### Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Fondförsäkring förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

#### Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS19. Folksam Fondförsäkring följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

#### Pensionering i egen regi

Folksam Fondförsäkring har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse utfäst till vissa anställda att ersätta 65 procent av lönen för dem som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen.

### Ansvarsförbindelser (eventualförpliktelser)

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

**Nyckeltalsdefinitioner**

**Kapitalbas**

Eget kapital och obeskattade reserver minskat med immateriella tillgångar.

**Erforderlig solvensmarginal**

Den minsta nivå, beräknad utifrån verksamhetens art och omfattning, som kapitalbasen ska uppgå till enligt Försäkringsrörelselagen.

**Solvenskvot**

Förhållandet mellan kapitalbas och solvensmarginal.

**Förvaltningskostnadsprocent**

Driftskostnader och skaderegleringskostnader (exklusive kapitalförvaltningskostnader) i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar, kassa och bank under räkenskapsåret.

**Direktavkastning**

Avser ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

**Totalavkastning**

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

## Not 2 Upplysningar om risker

---

Denna not beskriver Folksam Fondförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

### Företagets riskhanteringssystem

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och slöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

#### Riskfilosofi

Riskfilosofin anger Folksam Fondförsäkrings övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk tas medvetet och att risktagandet styrs som en integrerad del av verksamhetsstyrningen med utgångspunkt från företagets vision och värderingar och med högt ställda krav på efterlevnad av lagar och regler. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnytian att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera något värde begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten behöver företaget även ha en sund riskkultur. Ledning och chefer bidrar till en sund riskkultur genom att i ord och handling förmedla till sina medarbetare vad som är företagets attityd till och aptit på risk, samt hur riskhantering bedrivs inom företaget. Alla företagets medarbetare bidrar till en sund riskkultur genom att agera i enlighet med företagets värderingar och hålla sig uppdaterade om aktuella regelverk.

#### Riskapitramverket

Företagets riskapitramverk är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering och beslutas årligen av styrelsen. Ramverket består av komponenterna riskapitit, risktolerans, risk- och kapitalmätt, eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder. Riskapitramverket utgör en central och viktig komponent i att binda samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egna risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskapitramverk men utgör även underlag för riskapitramverkets utformning.

Risk- och kapitalmåtten mäter och ger underlag för att analysera den möjliga effekten av olika risker på Folksam Fondförsäkring. För att möjliggöra analys av företagets väsentliga risker är valet av riskmätt baserat på företagets stymodell. Folksam Fondförsäkrings riskapitit anger den nivå på risk som styrelsen bedömer är önskvärd för att uppnå företagets långsiktiga mål medan risktoleransen anger gränsen för vilken riskexponering som kan accepteras. Företagets riskapitit och risktolerans är satta med hänsyn till såväl finansiella som icke-finansiella mål med beaktande av regulativa krav.

Den kvalitativa riskapititen anger den nivå på risk som är önskvärd för att uppnå företagets långsiktiga mål. Risker som företaget söker är risker som förväntas bidra positivt till Folksam Fondförsäkrings måluppfyllnad och där osäkerheten avseende möjligheten till måluppfyllnad är acceptabel och hanterbar. Risker som undviks är risker som företaget inte är villigt att exponera sig för då de negativa konsekvenserna inte förväntas överväga de positiva eller osäkerheten är större än vad företaget är villigt eller kapabelt att hantera.

Risktoleransen anger den maximala mängd risk som styrelsen kan acceptera och sätts primärt utifrån företagets förmåga att hantera risk. Risktoleransen anges i form av en gräns med tillhörande eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder som, i händelse av att toleransgränsen överträds, kan genomföras i syfte att återföra riskexponeringen inom risktoleransen.

#### Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av väsentliga interna och externa förändringar.

Den samlade effekten som Folksam Fondförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskapiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskapital och kapitalbehov både på kort och lång sikt.

## Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och utgör en viktig beståndsdel i den övergripande riskhanteringen. Nedan beskrivs riskhanteringsprocessens olika steg.

### Identifiera risker

Företaget definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder för olika kategorier av risk. Exempel på analysmetoder som tillämpas är omvärldsanalyser, verksamhetsanalyser, produkt- och erbjudandeanalyser samt portföljanalyser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras.

Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Kunskap om verksamheten och dess risker finns i första linjen där respektive chef är ytterst ansvarig för att risker identifieras och dokumenteras inom sina ansvarsområden inklusive eventuell utlagd verksamhet. I samband med riskidentifiering ska även de konsekvenser som kan uppstå om händelsen/risken inträffar och de bakomliggande orsakerna till risken identifieras och dokumenteras. Riskfunktionen stödjer första linjens riskidentifiering genom att tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd, samt stöd vid formulering och värdering av identifierade risker.

### Genomföra riskanalys

Vid riskanalysen analyseras, värderas och mäts enskilda risker och samverkan mellan dessa. Företagets risker värderas på ett enhetligt sätt och kvantifieras med vedertagna mätmetoder i den mån kvantifiering är möjlig. Beroende på riskkategori är värderingen kvantitativ (mätning) eller kvalitativ (bedömning).

I den kvalitativa värderingen av framförallt verksamhetsrisker analyseras hur stor påverkan risker kan få på kunder, varumärke eller kostnader om de inträffar. Sannolikheten bedöms genom en uppskattning av när eller hur ofta risken skulle kunna inträffa om inga åtgärder vidtas. Riskfunktionen tillhandahåller metodstöd för värdering av verksamhetsrisker.

### Hantera risker

Riskhanteringsprocessens tredje steg innebär att "behandla" riskerna genom att först besluta om riskerna ska accepteras, reduceras/ökas eller elimineras för att därefter besluta om vilka eventuella åtgärder som ska vidtas, samt att slutligen planera och genomföra beslutade åtgärder. Första linjen ska hantera riskerna, men kan ta stöd av riskfunktionen vid utformning av åtgärder. Om det finns behov av att samverka inom företaget för att reducera eller eliminera risker ska den verksamhet som identifierat risken påtala detta för övriga som berörs. Företagets riskapital ska vara vägledande för beslut om hantering.

### Övervaka och följ upp risker, utvärdera riskhantering

Processens fjärde steg innebär att risker och riskåtgärder följs upp löpande. Chefer i verksamheten följer upp att de riskhanterande åtgärder som beslutats genomförs och får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första linjens uppföljning samt följer upp och utvärderar utförande och effektivitet av riskhanterande åtgärder.

### Analysera och rapportera riskexponering

De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive Riskfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Riskfunktionen sammanställer, minst två gånger per år, en riskrapport till vd och styrelse som beskriver företagets sammanlagda riskexponering och övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvariga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.



## Riskorganisation och beslutsprocesser

Styrelsen i Folksam Fondförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

### Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras.

Alla medarbetare i företaget har ansvar för att identifiera och hantera risker inom sitt ansvarsområde. Medarbetare har ansvar för att känna till och följa aktuella regelverk och att bidra till en sund riskkultur. Medarbetare ska också utan fördröjning rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser, till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen.

Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Det innebär att i enlighet med regelverket för riskhantering identifiera, mäta/värdera och fatta beslut om hur risker ska hanteras samt vidta åtgärder för att hantera dessa.

I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och/eller rutiner som används i verksamheten möjliggör ett medvetet risktagande. Det innebär även att dokumentera och säkerställa utförandet av kontroller som fångar upp förändrade förutsättningar och eventuella avvikelser från förväntat resultat. Cheferna ska även sträva efter en helhetssyn på riskhantering och ska samverka med varandra när det gäller riskhantering. De ansvarar också för att göra det möjligt för medarbetarna att efterleva tillämpliga regelverk och för att följa upp efterlevnaden av dessa.

Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

### Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av Aktuarie-, Risk och Compliancefunktionerna. Dessa funktioner stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för aktuarie-, risk-, compliance- och internkontrollverksamheten i företaget. Andra ansvarslinjen ansvarar även för att övervaka, kontrollera, följa upp och utvärdera första linjens riskhantering i syfte att bevaka företagets och försäkringstagarnas ekonomiska intressen. Funktionerna är självständiga i förhållande till första ansvarslinjen, är underordnade vd och rapporterar till vd och styrelse.

Risikfunktionen ansvarar för att utveckla och förvalta företagets riskhanteringssystem samt stödjer dess tillämpning. Riskfunktionen följer upp, övervakar och kontrollerar riskhanteringen i företaget. Vidare analyserar och rapporterar Riskfunktionen företagets riskexponering till vd och styrelse och till organisationen i övrigt.

Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk.

### Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

### Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter.

Styrelsen beslutar om företagets riskkapit och risktolerans och säkerställer att riskkapiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella riskerna som företaget är eller kan bli exponerat för. Styrelsen ska proaktivt begära information om materiella risker samt utmana den information som kommer från första och andra ansvarslinjen. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktas vid styrelsebeslut. Hur detta sker ska dokumenteras.

Styrelsen för Folksam Fondförsäkring har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

#### Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvaliteten i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse har vd inrättat kommittéer där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. Första och andra ansvarslinjen är representerade i dessa kommittéer.

## Risker och Solvens II

Solvens II-regelverket trädde i kraft den 1 januari 2016. Syftet med regleringen är att stärka skyddet för försäkringstagarna och säkerställa finansiell stabilitet i försäkringsföretagen. Nya regler införs bland annat för beräkning av kapitalkrav kopplat till företagets risker. Vidare införs krav på att företaget ska göra en egen risk- och solvensbedömning vilket i korthet innebär att affärsstrategierna integreras med bedömning av totalt kapitalbehov med hänsyn till företagets riskprofil. Solvens II-regelverket innebär också utökad rapportering till Finansinspektionen.

Företaget har sedan 2011 bedrivit förändringsarbete både i projektform och inom ordinarie verksamhet för att anpassa verksamheten till Solvens II-regelverket. Under 2015 har förberedande rapportering skett till finansinspektionen av bland annat "egen risk och solvensbedömning".

## Väsentliga risker i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Den verksamhet som Folksam Fondförsäkring bedriver innebär risker som kan leda till förluster i försäkringsprodukter eller tillgångar. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser vilka kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå som följd av såväl politiska förändringar, innovationer, förändrad rättslig praxis som icke ändamålsenliga interna processer, rutiner och system och brott mot externa eller interna regler. Dessa risker ryms inom kategorin verksamhetsrisker.

I kommande avsnitt beskrivs Folksam Fondförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

## Hantering av försäkringsrisker

Folksam Fondförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna. Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. Korrekt prissättning tryggar Folksam Fondförsäkrings långsiktiga lönsamhet. Reservsättningen ska vara tillräcklig.

Folksam Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring i form av fondförsäkring och riskförsäkring i form av premiebefrielseförsäkring. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker.

Risker förekommer i samband med tecknande av försäkring och till viss del i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Risken i avsättningarna är begränsad för företaget eftersom försäkringstagarna står den finansiella risken.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Ansvarig aktuarie föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag under 2015. Från och med 2016 föreslår Aktuariefunktionen förändringar av försäkringstekniska riktlinjer, medan bolagsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

**Dödlighetsrisk**

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en förändrad dödlighet bland de försäkrade. Det förekommer en viss risk både för ökad och minskad dödlighet. Konsekvensen av felaktiga antaganden blir förluster då premien inte täcker försäkringens skadekostnader.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv.

**Sjuklighetsrisk**

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades insjuknande eller tillfrisknande avseende premiefrielseförsäkring.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. Dessa krav är hårdast för individuellt tecknad försäkring, där det sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad sjuklighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv av premiefrielseförsäkring.

**Driftskostnadsrisk**

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av risken för att de driftskostnader som försäkringen medför underskattas. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster på grund av att intäkterna inte täcker driftskostnaderna och att otillräckliga avsättningar beräknas.

Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

**Optionsrisk**

Produkter med sparandeinslag kan innehålla optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premiebetalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av ett ökat utnyttjande av dessa optioner.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Fondförsäkring inte når sina mål på grund av att dessa optioner utnyttjas i högre grad än förväntat. Hänsyn tas till annullationsrisken vid lönsamhetsberäkningar och värderingar av försäkringsavtal.

Risken hanteras genom aktiva kundkontakter och produktutveckling. Vid flytt av försäkring till annat företag eller vid återköp av försäkring tas en avgift ut. Företaget följer regelbundet utvecklingen av annullationer och fribrev och anpassar löpande sina antaganden.

**Katastrof- och koncentrationsrisk**

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en enskild händelse som drabbar en stor andel av beståndet av försäkrade. Koncentrationsrisk avser i stället risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker.

Koncentrationsrisk kan uppstå om Folksam Fondförsäkring är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring.

Förändringar i lagar och externa regelverk är händelser som också kan få betydelse för Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning.

## Mätning av försäkringsrisk

Mätning av försäkringsrisker sker genom resultatuppföljning. Driftskostnadsrisk och optionsrisk är de risker som bedöms vara de största försäkringsriskerna. De påverkar dock enbart avsättningarnas storlek om framtida förväntade kostnader för gällande försäkringar överstiger motsvarande framtida förväntade intäkter för dessa försäkringar.

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkring påverkas av ändrade antaganden om sjuklighet; känsligheten visas under rubriken känslighetsanalys.

Under rubriken koncentrationer av försäkringsrisk visas fördelningen i beståndet av avtal med risk för förhöjd dödlighet och långlevnad.

### Känslighetsanalys

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkringen förändras om sjukligheten förändras. Sjukligheten stressas genom att sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 %, invaliditetsgraderna ökas med 20 % och insjuknandet ökas med 50 %. Se nedanstående tabell.

	FTA för sjukförsäkring	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
<b>Försäkringstekniska avsättningar 2015-12-31</b>				
Sjuklighet	14 693	18 163	-3 471	-2 707
<b>Försäkringstekniska avsättningar 2014-12-31</b>				
Sjuklighet	17 553	22 184	-4 631	-3 413

### Koncentrationer av försäkringsrisk

En andel av Folksam Fondförsäkrings åtaganden avser åtaganden med risk för förhöjd dödlighet respektive långlevnadsrisk. Dessa risker är dock mycket begränsade då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Dödsfallsriskerna är geografiskt spridda i Sverige och de är också spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta framgår av nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp vid dödsfall i olika beloppsintervall.

Mkr	2015			2014		
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall						
Mindre än 20 prisbasbelopp	191 708	436	44	176 203	453	45
20-30 prisbasbelopp	23	23	2	29	29	3
30-45 prisbasbelopp	17	28	3	14	23	2
45-60 prisbasbelopp	5	12	1	4	9	1
mer än 60 prisbasbelopp	5	16	2	5	16	2
<b>Totalt</b>	<b>191 758</b>	<b>514</b>	<b>51</b>	<b>176 255</b>	<b>530</b>	<b>53</b>

Exponeringen för långlevnadsrisk illustreras i nedanstående tabell. De försäkringstekniska avsättningarna för försäkringar som betalas ut under förutsättning att den försäkrade lever har här fördelats mellan olika åldersgrupper.

Tkr	2015		2014	
	Försäkrings- teknisk avsättning	%	Försäkrings- teknisk avsättning	%
Försäkringstagarens nuvarande ålder				
0-30	5 376	-	5 366	-
30-40	152 695	4	180 338	5
40-50	790 736	20	788 714	21
50-60	1 088 358	28	1 026 489	28
60-70	1 402 200	36	1 327 984	36
70-80	472 306	12	357 402	10
Mer än 80	36	-	44	-
	3 911 706	100	3 686 337	100

Endast 10,42 % av Folksam Fondförsäkrings försäkringstekniska avsättningar motsvaras av försäkringar med långlevnadsrisk.

#### Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Fondförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna.

I riskrapporten, riskfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker. I aktuarierapporten rapporteras till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av bland annat försäkringsrisk i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. Extern rapportering sker i form av Aktuarieredogörelsen, i årsrapporten till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftresultat.

En FLAOR- rapport har tagits fram och rapporterats under 2015.

Folksam Fondförsäkring bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Företaget kommer att tillämpa övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten från och med 1 januari 2016 och därmed tillämpa den äldre regleringen för denna verksamhet fram till 2019 då ett nytt tjänstepensionsregelverk kan förväntas vara på plats. Detta innebär bland annat att Folksam Fondförsäkring, såväl externt som internt, kommer att rapportera kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus för tjänstepensionsverksamheten respektive kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II för övrig livförsäkringsverksamhet.

#### Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor.

För att underlätta fondadministrationen för försäkringstagarnas räkning håller företaget ett handelslager med fondandelar för vilka företaget bär den finansiella risken. Utöver dessa tillgångar har företaget placeringstillgångar och dessa ska sammantaget hållas inom de ramar som styrelsens placeringsriktlinjer anger. Legala restriktioner om skuldtäckning och solvens utgör ytterligare restriktioner som ska uppfyllas samt att den totala risknivån aldrig får vara högre än att grönt ljus erhålls i Finansinspektionens trafikljus.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Företagets tillgångar är fördelade i tillgångsportföljerna:

- Placeringstillgångar för vilka försäkringstagare/försäkrade står den finansiella risken
- Handelslager, egna placeringstillgångar för att underlätta fondadministrationen
- Företagets egna placeringstillgångar utöver handelslagret

Uppföljning och riskkontroll avseende finansiella risker är organiserad genom att:

- Placeringarna stäms löpande av mot de begränsningar som ges av placeringsriktlinjerna.
- Handelslagrets storlek och fördelning stäms löpande av mot de nivåer som är fastställda av vd.
- Riskfunktionen ansvarar för att en självständig uppföljning av de finansiella riskerna och rapporterar dels omgående eventuella överträdelser till styrelsen och vd samt dels löpande utvecklingen av de finansiella riskerna.

#### Hantering av finansiella risker

Merparten av tillgångarna finns i tillgångsportföljen där försäkringstagarna står den finansiella risken. För övriga tillgångsportföljer anger placeringsriktlinjerna godkända tillgångsslag, instrument och motparter.

#### Marknadsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar marknadsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser.

Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Fondförsäkring och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker värderas och utvärderas nedan enligt känslighetsanalyser i Finansinspektionens trafikljusmodell. I känslighetsanalyserna tas även hänsyn till effekten av eventuella derivatpositioner.

#### Mätning av aktiekursrisk

Folksam Fondförsäkring definierar aktiekursrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser.

Aktiekursrisken mäts i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell där effekterna av en procentuell nedgång i marknadsvärdet på aktierna skattas. Aktieexponeringen är uppdelad på svenska och utländska aktier och marknadsvärdena stressas med 40 respektive 37 procent. För aktiederivat mäts risken genom att den underliggande tillgången minskar i värde i samma utsträckning som övriga aktieinnehav.

Kapitalkravsberäkningen kompletteras med stresstester för kartläggning av hur givna scenarier påverkar nyckeltalen resultat, avkastning, solvenskvot och skuldtäckning.

I tabellen nedan redovisas effekten av en kursnedgång på 40 procent för svenska aktier och andelar samt en kursnedgång på 37 procent för utländska aktier. Effekten av aktieindexterminer och aktieindexoptioner har medtagits i beräkningen. Dessa stressnivåer överensstämmer med angivelsema i Finansinspektionens trafikljus.

Tkr	2015		2014	
	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Värdet förändring placeringstillgångar	-107 309	-83 701	-82 083	-64 025

#### Mätning av ränterisk

Folksam Fondförsäkring definierar ränterisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadsräntor.

Ränterisken mäts genom kapitalkrav beräknat enligt Finansinspektionens trafikljusmodell. I trafikljusmodellen mäts ränterisk som känsligheten i hur tillgångar och skulder påverkas av förändringar i nominella respektive reala räntor. Beräkning utförs separat för svenska kronor, euro samt andra utländska valutor. Mätningen utförs baserat på scenario om parallellförskjutning av nominella marknadsräntor i SEK med +/- 1 procentenhet för tillgångar. För åtaganden utgår scenariot från en parallellförskjutning av nominella marknadsräntor för ränteswappar i SEK

med +/- 1 procentenhet, diskonteringsränta bestäms i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter. För reala räntor utförs motsvarande beräkning men med en parallellförskjutning med +/- 0,5 procentenheter. Kapitalkravsberäkningen kompletteras med stresstester för kartläggning av hur givna scenarier påverkar nyckeltalen resultat, avkastning, solvensgrad, trafikljus och skuldtäckning.

#### Känslighetsanalys - ränterisk

Tkr	2015	2014
<b>Riskparametrar</b>		
Värdeökning/ minskning räntebärande tillgångar	3 094	3 264
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	-797	-1 001
Nettopåverkan resultat före skatt	2 297	2 263
Nettopåverkan eget kapital	1 792	1 765

#### Mätning av valutakursrisk

Folksam Fondförsäkring definierar valutarisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier och räntor. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom effektiv fondhandel. Företagets försäkringsåtaganden är enbart denominerade i svenska kronor.

Valutarisken mäts genom kapitalkrav beräknat enligt Finansinspektionens trafikljusmodell. Trafikljusmodellens metod att mäta känslighet i valutakurs är som en tänkt kursförändring med +/-10 procent. Beräkningen utförs för nettoposition med avseende på förändring i varje enskild valuta företaget är exponerad mot.

Valutaexponering, Tkr	2015	2014
USD	14 472	981
EUR	15 446	350
Totalt	29 917	1 331

#### Känslighetsanalys - valutakursrisk

En ogynnsam förändring med tio procent av företagets nettoexponering mot utländska valutor påverkar resultat före skatt enligt nedanstående tabell.

Tkr	2015	2014
Valuta	Resultat före skatt	Resultat före skatt
USD	-1 447	-98
EUR	-1 545	-35
Totalt	-2 992	-133

#### Kreditrisk

Kredit-, motparts- och emittentrisk är risker att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små.

Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

#### Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy för extern återförsäkring innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. De externa återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på externa återförsäkrare.

Företaget återförsäkras även internt hos moderföretaget Folksam Liv. Den maximala kreditriskexponeringen som moderföretaget ger upphov till per balansdagen uppgår till 0 (0) miljoner kronor i fordringar på återförsäkrare och 12 (15) miljoner kronor i återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar.

#### Kreditrisk i derivat

För standardiserade derivat begränsas kreditrisken till medel på konto hos den så kallade clearingkontohållaren. För ej standardiserade derivat begränsas kreditrisken genom att alla realiserade vinster säkerställs av motparterna i enlighet med ISDA-avtal och CSA-avtal. Den kreditriskexponering (efter avdrag för värde av säkerheter) som företaget är exponerat för i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av tabellen ovan (Maximal kreditexponering). Kredit- och motpartsriskerna bedöms vara små.

Den kreditrisk som företaget är exponerat för (efter avdrag för värde av säkerheter) i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

Tkr Maximal kreditriskexponering	2015			2014		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
<b>Tillgångsklass</b>						
Svenska räntefonder	75 021	-	75 021	70 617	-	70 617

#### Finansiell koncentrationsrisk

Folksam Fondförsäkring definierar finansiell koncentrationsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar.

Företagets egna placeringstillgångar, handelslager och banktillgodohavanden kan ge upphov till en finansiell koncentrationsrisk. De egna placeringstillgångarna består per årsskiftet av två räntefonder. Dessa räntefonder placerar i penningmarknadsinstrument och obligationer med kort löptid utfärdade i svenska kronor av svenska staten, bostadsinstitut, svenska banker och företag. Placeringarna sker så att en god riskspridning uppnås. I företagets handelslager finns normalt ett mindre antal fondandelar men under kortare perioder kan större poster förekomma vilket kan medföra viss koncentrationsrisk. Sammantaget bedöms dock koncentrationsrisken vara låg.

#### Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken mäts och följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk, Tkr	2015	2014
Swedbank	699 613	379 189
Danske Bank	25 069	-

#### Likviditetsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar likviditetsrisk som risken att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds eller fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering.

#### Verksamhetsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar verksamhetsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i verksamhetens interna eller externa miljö eller till följd av verksamhetens genomförande eller styrning. Företagets verksamhetsrisker delas in i följande tre riskkategorier:

##### Operativa risker

Med operativa risker avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av den löpande verksamhetens genomförande. Operativa risker kan till exempel uppstå till följd av icke ändamålsenliga interna processer och rutiner, bristfälliga system, handhavandefel eller brott mot externa eller interna regler.



**Omvärldsrisker**

Med omvärldsrisker avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser utanför företagets direkta kontroll. Omvärldsrisker kan till exempel uppstå till följd av regelverksförändringar, makroekonomiska händelser, politiska förändringar, innovationer och förändringar på försäkringsmarknaden.

**Strategiska risker**

Med strategiska risker avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av att den långsiktiga styrningen av verksamheten baseras på olämpliga underlag och analyser. Strategiska risker kan till exempel uppstå till följd av att helhetssyn, långsiktighet, omvärldsförändringar och risker inte beaktas i tillräcklig utsträckning.

**Hantering av verksamhetsrisker**

En grundläggande princip inom företaget är att risk ska tas medvetet och riskhanteringen är därför en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering och då väsentliga förändringar inträffat. Nedan beskrivs hur verksamhetsrisker hanteras inom företaget.

**Identifiera verksamhetsrisker**

Utgångspunkten vid identifiering av verksamhetsrisker är verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning samt eventuella incidenter. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och vilka hot eller eventuella möjligheter de kan innebära. Kunskap om verksamheten och dess risker finns framförallt i första ansvarslinjen där respektive chef är ytterst ansvarig för att risker identifieras inom sina ansvarsområden, som även innefattar eventuell utlagd verksamhet. I samband med riskidentifiering identifieras och dokumenteras konsekvenser som kan uppstå om risken inträffar och de bakomliggande orsakerna till risken. Första linjens chefer ansvarar även för att dokumentera riskerna i en företagsgemensam riskförteckning. Riskidentifiering sker även i samband med årlig affärsplanering och vid förändring av verksamheten. Exempel på sådana förändringar är förvärv och avyttringar, utläggning av affärskritisk verksamhet och projekt. Riskfunktionen inom företaget stödjer och utmanar första ansvarslinjen i riskidentifieringen samt tillhandahåller metod- och dokumentationsstöd.

**Genomföra riskanalys**

Analys av identifierade verksamhetsrisker genomförs där konsekvens och sannolikhet värderas. Även effekten av eventuell samverkan mellan risker analyseras. Riskanalysen syftar till att ta fram underlag för beslut om hur verksamhetsriskerna ska hanteras och att göra det möjligt att bedöma företagets sammanlagda riskexponering. Vid bedömningen av konsekvenser görs en analys av hur stor påverkan risken kan få på kunder, varumärke eller resultat om den inträffar. Sannolikheten bedöms genom en uppskattning av när eller hur ofta risken skulle kunna inträffa om inga åtgärder vidtas. Första ansvarslinjen ansvarar för analys och värdering av riskerna och dokumenterar sin bedömning i riskförteckningen. Riskfunktionen tillhandahåller metodstöd för värdering av verksamhetsrisker och stödjer och utmanar första ansvarslinjens analys och värdering.

**Hantera verksamhetsrisker**

De verksamhetsrisker som identifierats (och analyserats) behandlas genom att beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras eller elimineras. Därefter beslutas om vilka eventuella åtgärder som ska vidtas varefter beslutade åtgärder planeras och genomförs. Första ansvarslinjen ansvarar för att hantera riskerna men kan ta stöd av riskfunktionen vid utformning av åtgärder. Företagets riskapitl är vägledande för beslut om hantering av verksamhetsrisker. Risktagandet begränsas ytterst av företagets risktolerans som anger vilken riskexponering som är acceptabel.

**Övervaka och följ upp verksamhetsrisker, utvärdera riskhantering**

Chefer i första ansvarslinjen ansvarar för att följa upp att beslutade riskhanterande åtgärder genomförs och får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjens uppföljning och följer upp och utvärderar utförande och effektivitet av riskhanterande åtgärder. Riskfunktionen övervakar och utvärderar även den sammanlagda riskexponeringen i förhållande till företagets riskapitl och risktolerans. Därutöver ansvarar riskfunktionen för att definiera, analysera och följa upp riskindikatorer i syfte att i ett tidigt skede fånga upp signaler om ökad riskexponering.

**Analysera och rapportera riskexponering**

Första ansvarslinjen ansvarar för att löpande informera riskfunktionen om omständigheter som är relevanta för riskrapporteringen, om dessa inte framgår av riskförteckningen. Riskfunktionen ansvarar för att minst två gånger per år sammanställa och analysera information om

företagets verksamhetsrisker. Analysen innefattar en bedömning av hur riskerna förhåller sig till beslutad riskaptit och risktolerans, riskernas utveckling över tid samt effekten av hur riskerna samverkar. Riskfunktionen rapporterar sin bedömning av företagets sammanlagda exponering för verksamhetsrisker till vd och styrelse. Därutöver rapporterar riskfunktionen sina analyser och bedömningar till koncernledningen som en del av företagets affärsplaneringsprocess.

#### **Kontinuitetsplanering**

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser.

#### **Incidenthantering**

Incidenter rapporteras av alla medarbetare. Åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas. Information om incidenter utgör en viktig del vid ovan nämnda självvärdering av verksamhetsriskerna.

### **Kapitalhantering**

Kapitalhanteringen styrs av företagets kapitalhanteringspolicy. Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, skapa god avkastning för befintliga kunder samt täcka risker och åtaganden i verksamheten. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

#### **Mål för kapitalisering**

Företaget har definierat ett kapitalmål kompletterat med ett målintervall uttryckt som solvenskvot för blandade företag, dvs. kapitalbasen dividerad med summan av erforderlig solvensmarginal för tjänstepensionsverksamheten och SCR för övrig livverksamhet. Kapitalmålet definieras som en långsiktig målbild kring vilken solvenskvoten för blandade företag tillåts fluktuera beroende av exempelvis svängningar på de finansiella marknaderna och variationer i försäkringsrörelsens resultat. Kapitalbufferten ska täcka behov av eventuell ytterligare marknadsbuffert samt kapitalbehov, identifierade i den egna risk och solvensbedömningen, kända i närtid. Om försäkringsföretaget har en faktisk kapitalnivå som överstiger den övre kapitalmålgränsen ska kapital återgå till Folksam Liv i form av utdelning.

#### **Kapitalbas**

I företagets kapitalbas ska ingå aktiekapital, överkursfond, uppskjutna skattefordringar (netto), och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

#### **Aktuell kapitalsituation**

Företaget har under 2015 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2016 till 2018. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets kapitalbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det legala kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att företaget behöver ett kapitaltillskott och styrelsen i Folksam Liv har beslutat att lämna ett sådant kapitaltillskott till företaget för att stärka solvensen och företagets solvenskvot. Efter kapitaltillskottet har företaget en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

Tkr

	2015	2014
<b>Not 3. Premiätkomst</b>		
Inbetalda och tillgodoförda premier	17 873	12 099
	17 873	12 099
<b>Not 4. Kapitalavkastning, intäkter</b>		
Räntelntäkter med mera		
Övriga räntelntäkter	72	76
	72	76
<b>Not 5. Övriga tekniska intäkter</b>		
Avkastningsskatt	96 794	135 785
Fondrabatt från fondförvaltare	259 515	192 277
Övrigt	22 958	33 631
	379 267	361 693
<b>Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar</b>		
Utbetalda försäkringsersättningar	-25 167	-21 825
Skadebehandlingskostnader	-379	-360
Återförsäkrares andel	3 323	2 326
	-22 223	-19 859
<b>Not 7. Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar f e r</b>		
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk		
Fondförsäkringsåtagande	-1 408 099	-3 758 158
	-1 408 099	-3 758 158

<b>Not 8. Driftskostnader</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Anskaffningskostnader <sup>1)</sup>	-406 991	-345 686
Förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader	103 662	140 219
Administrationskostnader	-208 770	-199 463
Overheadkostnader	-36 854	-
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	64	799
	<b>-548 889</b>	<b>-404 131</b>
1) Varav provisioner i direktförsäkring	-299 393	-261 503
<b>Övriga driftskostnader</b>		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-379	-360
Kostnader för finansförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-6 960	-4 985
<b>Övriga driftskostnader</b>	<b>-548 889</b>	<b>-404 131</b>
<b>Summa driftskostnader</b>	<b>-556 227</b>	<b>-409 476</b>
<b>Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag</b>		
Personalkostnader med mera	-11 656	-6 563
Lokalkostnader med mera	-1 183	-345
Avskrivningar med mera	-6 300	-6 300
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-537 088	-396 268
	<b>-556 227</b>	<b>-409 476</b>
<b>Arvode och kostnadsersättning till revisorer</b>		
<b>KPMG</b>		
Revisionsuppdrag	-312	-375
Andra uppdrag	-67	-153
<b>Totalt arvode och kostnadsersättning till revisorer</b>	<b>-379</b>	<b>-528</b>
<b>Not 9. Kapitalavkastning, intäkter</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Erhållna utdelningar	12	15
<b>Ränteintäkter med mera</b>		
Koncernföretag	69	443
Övriga ränteintäkter	224	1 848
Övriga finansiella intäkter	628	294
<b>Realisationsvinst netto</b>	<b>29 636</b>	<b>23 204</b>
<b>Aktier och andelar</b>	<b>30 569</b>	<b>25 804</b>
<b>Not 10. Orealiserade vinster på placeringstillgångar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Aktier och andelar	462	573
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	454	3 132
	<b>916</b>	<b>3 705</b>
<b>Not 11. Kapitalavkastning, kostnader</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Kapitalförvaltningskostnader	-6 960	-4 985
Räntekostnader med mera	-546	-185
<b>Realisationsförlust netto</b>	<b>-26 650</b>	<b>-23 504</b>
<b>Aktier och andelar</b>	<b>-26 650</b>	<b>-23 504</b>
Nedskrivningar intresseföretag	-	-
Övriga finansiella kostnader	-	-
	<b>-34 156</b>	<b>-28 674</b>

Not 12. Realiserade förluster på placeringstillgångar	2015	2014
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-2 358	-
	-2 358	-

**Not 13. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument**

2015

**Finansiella tillgångar**

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	5 394	-	-	5 394
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-417	-	-	-417
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings-tagaren bär placeringsrisk <sup>1)</sup>	1 408 099	-	-	1 408 099
Övriga fordringar inkl. kassa & bank	-	-	-2 429	-2 429
Summa	1 413 076	-	-2 429	1 410 647

**Finansiella skulder**

Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin

	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-546	-546
Summa	-	-546	-546

2014

**Finansiella tillgångar**

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa
Aktier och andelar	286	-	-	286
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	3 132	-	-	3 132
Placeringstillgångar för vilka livförsäkrings-tagaren bär placeringsrisk <sup>1)</sup>	3 758 158	-	-	3 758 158
Övriga fordringar inkl. kassa & bank	-	-	2 663	2 663
Summa	3 761 576	-	2 663	3 764 239

**Finansiella skulder**

Tillgångar som bestämts tillhöra kategorin

	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Övriga skulder	-	-185	-185
Summa	-	-185	-185

<sup>1)</sup> Avkastning från fondförsäkringstillgångar motsvaras av förändringen av fondförsäkringsåtaganden. Summa kapitalavkastning exklusive värdeförändring på fondförsäkringstillgångar och förändring av fondförsäkringsåtaganden uppgår till 2 003 (5 896) tkr.

<b>Not 14. Skatter</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
<b>Skatt på årets resultat</b>		
Aktuell skattekostnad	-96 700	-137 797
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	-4 650	-892
	<b>-101 350</b>	<b>-138 689</b>
<b>Specifikation av aktuell skattekostnad</b>		
Avkastningsskatt	-96 700	-137 797
Aktuell skattekostnad avseende inkomstbeskattad verksamhet	-	-
<b>Summa aktuell skattekostnad</b>	<b>-96 700</b>	<b>-137 797</b>
<b>Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt</b>		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	-4 650	-892
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	-	-
<b>Summa uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt</b>	<b>-4 650</b>	<b>-892</b>
<b>Skatt avseende inkomstskatt</b>		
Uppskjuten skatt	-4 650	-892
<b>Summa skatt inkomstbeskattad verksamhet</b>	<b>-4 650</b>	<b>-892</b>
<b>Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt</b>		
Resultat före skatt	104 467	188 250
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-111 197	-188 091
<b>Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet</b>	<b>-6 730</b>	<b>159</b>
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretag 22 % (22 %)	1 481	-35
Andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter -1 % (-314 %)	-89	499
Skatteeffekt avseende temporära skillnader -69 % (561 %)	-4 650	-892
Ej aktiverat underskottsavdrag -21 % (292 %)	-1 392	-464
<b>Summa</b>	<b>-4 650</b>	<b>-892</b>
<b>Not 15. Immateriella tillgångar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
<b>Akkumulerade anskaffningsvärden</b>		
Ingående balans	63 000	63 000
Investeringar	-	-
Utgående balans	63 000	63 000
<b>Akkumulerade avskrivningar</b>		
Ingående balans	-24 900	-18 600
Årets avskrivningar	-6 300	-6 300
Utgående balans	-31 200	-24 900
<b>Redovisade värden</b>	<b>31 800</b>	<b>38 100</b>
Avskrivning sker på anskaffningsvärdet med 10 procent årligen.		
<b>Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen</b>		
Driftskostnader	-6 300	-6 300

<b>Not 16. Aktier och andra andelar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Bokfört värde	168 233	51 239
Anskaffningsvärde	167 010	50 477
Verkligt värde	168 233	51 239
varav:		
Noterade aktier	168 233	51 239
<b>Not 17. Obligationer och andra räntebärande värdepapper</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
<b>Upplupet anskaffningsvärde</b>		
Svenska räntefonder	74 644	68 336
varav:		
Noterade	74 644	68 336
<b>Bokfört värde</b>		
Svenska räntefonder	75 021	70 617
varav:		
Noterade	75 021	70 617
Positiv/negativ skillnad till följd av att bokfört värde överstiger/understiger nominella värden		
överstiger nominella värden	377	2 281
<b>Not 18. Fondförsäkringstillgångar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Bokfört värde	37 526 861	33 780 922
Verkligt värde	37 526 861	33 780 922
<b>Not 19. Avsättning för oreglerade skador</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
<i>Avsättningar avseende premiebefrielser</i>		
Ingående balans brutto	17 553	14 370
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	3 071	4 460
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 638	-1 589
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-4 207	-623
Förändring i avsättning för skadebehandlingskostnad		
Effekt av ändrade antaganden	49	783
Övrigt	-137	152
Utgående balans brutto	14 692	17 553
Återförsäkrares andel	-12 416	-14 588
Utgående balans netto	2 276	2 965
<i>Avsättningar avseende investeringsavtal</i>		
Ingående balans	29 081	19 859
Inlösta fondvärden för utbetalning	3 184 541	2 336 309
Utbetalningar under året	-3 172 292	-2 326 930
Nedskrivning	-17	-157
Utgående balans brutto	41 313	29 081

<b>Not 20. Övriga fordringar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Fordringar på koncernföretag	247 865	251 056
Fordringar uppskjuten skatt	-	4 297
Pågående handel	36 627	17 292
Övriga fordringar	15 154	27 914
	<b>299 646</b>	<b>300 559</b>

**Not 21. Förändringar i eget kapital**

Se rapport över förändringar i eget kapital på sidan 12.

<b>Not 22. Förutbetalda anskaffningskostnader</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Ingående balans	612 418	472 198
Årets aktivering	218 471	217 884
Årets avskrivning	-114 808	-77 664
Utgående balans 31 december	716 081	612 418

<b>Not 23. Fondförsäkringsåtaganden</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Ingående balans brutto	33 778 290	26 983 295
Inbetalningar	5 902 539	5 749 427
Utbetalningar	-3 147 809	-2 301 118
Värdeförändring på placeringstillgångar	1 408 099	3 758 158
Avgifter	-308 094	-271 499
Avkastningsskatt	-96 429	-136 081
Riskresultat	-7 193	-3 968
Övrigt	502	76
Utgående balans brutto	37 529 905	33 778 290
Aterförsäkrarens andel	-	-
Utgående balans netto	37 529 905	33 778 290

<b>Not 24 .Pensioner och liknande förpliktelser</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Ingående balans	9 954	10 373
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	296	360
Räntekostnad	231	436
Aktuariella vinster och förluster	-3 297	-2 597
Övriga förändringar	403	1 382
Utgående balans	7 587	9 954

**Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser**

Diskonteringsränta	2,20 %	3,65 %
Framtida löneökning	3,11 %	3,25 %
Framtida ökning av inkomstbelopp	3,11 %	3,25 %
Framtida ökning av pensioner	1,61 %	1,75 %
Avgångsintensitet	5,00 %	5,00 %

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.



När den anställde väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

<b>Not 25. Avsättning för skatter</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Skatteskulder	52 046	63 292
Uppskjuten skatt på realiserade vinster aktier och andelar	269	-
Uppskjuten skatt på realiserade vinster räntebärande värdepapper	83	-
	<b>52 398</b>	<b>63 292</b>

<b>Not 26. Andra avsättningar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Ingående balans	-	-
Händelser under räkenskapsåret <sup>1)</sup>	35 969	-
Utgående balans	35 969	-

<sup>1)</sup>Avsättningen avser kompensation till kunder på grund av potentiell ekonomisk skada

<b>Not 27. Övriga skulder</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Skulder till koncernföretag	-	169
Skulder till närstående företag	8 113	29 232
Skuld till kund avseende pågående handel	120 024	197 468
Övrigt	17 548	13 354
	<b>145 685</b>	<b>240 223</b>

<b>Not 28. Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23 804	17 221
Löneskatt pensionsförpliktelse	1 841	2 415
	<b>25 645</b>	<b>19 636</b>

**Not 29. Kategorier av finansiella tillgångar och skulder och deras verkliga värden**

2015

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa	Verkligt värde
<b>Finansiella tillgångar</b>					
Immateriella tillgångar	31 800	-		31 800	31 800
Aktier och andelar	168 234	-		168 234	168 234
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	75 021	-		75 021	75 021
Fondförsäkringstillgångar	37 526 861	-		37 526 861	37 526 861
Övriga fordringar inkl. kassa & bank*	-	-	1 041 626	1 041 626	1 041 626
<b>Summa</b>	<b>37 801 916</b>	<b>-</b>	<b>1 041 626</b>	<b>38 843 542</b>	<b>38 843 542</b>

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa	Verkligt värde
<b>Finansiella skulder</b>					
Fondförsäkringsåtaganden	37 531 200	-		37 531 200	37 531 200
Övriga skulder*	-	-	174 342	174 342	174 342
<b>Summa</b>	<b>37 531 200</b>	<b>-</b>	<b>174 342</b>	<b>37 705 542</b>	<b>37 705 542</b>

\* För kortfristiga fordringar och skulder har något verkligt värde inte beräknats därför att det redovisade värdet anses vara en rimlig approximation av verkligt värde.

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
<b>Tillgångar</b>				
Aktier och andelar	168 234	-	-	168 234
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	75 021	-	-	75 021
Fondförsäkringstillgångar	37 526 861	-	-	37 526 861
<b>Summa</b>	<b>37 770 116</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>37 770 116</b>
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
<b>Skulder</b>				
Fondförsäkringsåtagande	-	37 531 200	-	37 531 200
<b>Summa</b>	<b>-</b>	<b>37 531 200</b>	<b>-</b>	<b>37 531 200</b>

2014

## Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

	Tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Summa	Verkligt värde
<b>Finansiella tillgångar</b>					
Immateriella tillgångar	38 100	-	-	38 100	38 100
Aktier och andelar	51 239	-	-	51 239	51 239
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	70 617	-	-	70 617	70 617
Fondförsäkringstillgångar	33 780 922	-	-	33 780 922	33 780 922
Övriga fordringar inkl. kassa & bank	-	-	656 847	656 847	656 847
<b>Summa</b>	<b>33 940 878</b>	<b>-</b>	<b>656 847</b>	<b>34 597 725</b>	<b>34 597 725</b>

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa	Verkligt värde
<b>Finansiella skulder</b>					
Fondförsäkringsåtaganden	33 780 087	-	-	33 780 087	33 780 087
Övriga skulder	-	-	263 344	263 344	263 344
<b>Summa</b>	<b>33 780 087</b>	<b>-</b>	<b>263 344</b>	<b>34 043 431</b>	<b>34 043 431</b>

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
<b>Tillgångar</b>				
Aktier och andelar	51 239	-	-	51 239
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	70 617	-	-	70 617
Fondförsäkringstillgångar	33 780 922	-	-	33 780 922
<b>Summa</b>	<b>33 902 778</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>33 902 778</b>

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
<b>Skulder</b>				
Fondförsäkringsåtagande	-	33 780 087	-	33 780 087
<b>Summa</b>	<b>-</b>	<b>33 780 087</b>	<b>-</b>	<b>33 780 087</b>

## Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

Verkligt värde för Kassa och bank hänförs till nivå 1 hierarkin för verkligt värde p.g.a. det inte finns någon osäkerhet i värderingen.

Övriga fordringar och övriga skulder utgörs av kortfristiga fordringar respektive skulder. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det redovisade värdet och har hänförs till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Mkr

## Not 30. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
<b>2015</b>			
<b>Tillgångar</b>			
Immateriella tillgångar	6 300	25 500	31 800
Aktier och andelar	168 233	-	168 233
Obligationer och räntebärande värdepapper	75 021	-	75 021
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 597 109	35 929 752	37 526 861
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar			
– Oreglerade skador	1 581	10 835	12 416
Övriga fordringar	299 646	-	299 646
Andra tillgångar	702 326	-	702 326
Förutbetalda anskaffningskostnader	104 135	611 946	716 081
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	39 654	-	39 654
<b>Summa tillgångar</b>	<b>2 994 005</b>	<b>36 578 033</b>	<b>39 572 038</b>

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
<b>2015</b>			
<b>Skulder och avsättningar</b>			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
– Oreglerade skador	42 502	13 504	56 005
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
– Fondförsäkringsåtaganden	1 597 113	35 929 832	37 526 944
– Skuld till försäkringstagarna	4 255	-	4 255
Andra avsättningar			
– Pensioner	429	7 158	7 587
– Skatteskuld	52 046	-	52 046
Skulder avseende återförsäkring	3 012	-	3 012
Övriga skulder	146 037	-	146 037
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	61 614	-	61 614
<b>Summa skulder och avsättningar</b>	<b>1 907 007</b>	<b>35 950 494</b>	<b>37 857 501</b>

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
<b>2014</b>			
<b>Tillgångar</b>			
Immateriella tillgångar	6 300	31 800	38 100
Aktier och andelar	51 239	-	51 239
Obligationer och räntebärande värdepapper	70 617	-	70 617
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 369 088	32 411 834	33 780 922
Återförsäkrarens andel av Försäkringstekniska avsättningar			
– Oreglerade skador	1 720	12 868	14 588
Övriga fordringar	300 559	-	300 559
Andra tillgångar	318 978	-	318 978
Förutbetalda anskaffningskostnader	84 859	527 559	612 418
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	37 310	-	37 310
<b>Summa tillgångar</b>	<b>2 240 670</b>	<b>32 984 061</b>	<b>35 224 731</b>

Högst Längre

2014	1 år	än 1 år	Totalt
<b>Skulder och avsättningar</b>			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	30 452	16 182	46 634
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
– Fondförsäkringsåtaganden	1 368 981	32 409 309	33 778 290
– Skuld till försäkringstagarna	1 797	-	1 797
Andra avsättningar			
– Pensioner	507	9 447	9 954
– Skatteskuld	63 292	-	63 292
Skulder avseende återförsäkring	3 485	-	3 485
Övriga skulder	240 223	-	240 223
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19 636	-	19 636
<b>Summa skulder och avsättningar</b>	<b>1 728 373</b>	<b>32 434 938</b>	<b>34 163 311</b>

<b>Not 31. Ställda pantar</b>	<b>2015</b>	<b>2014</b>
Övriga ställda pantar (bokfört värde)		
Företagets egna tillgångar	513 568	302 865
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar:		
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	37 526 861	33 780 922
<b>Totalt ställda pantar</b>	<b>38 040 429</b>	<b>34 083 787</b>

**Ställda pantar**

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Fondförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna.

**Not 32. Uppllysningar om närstående**

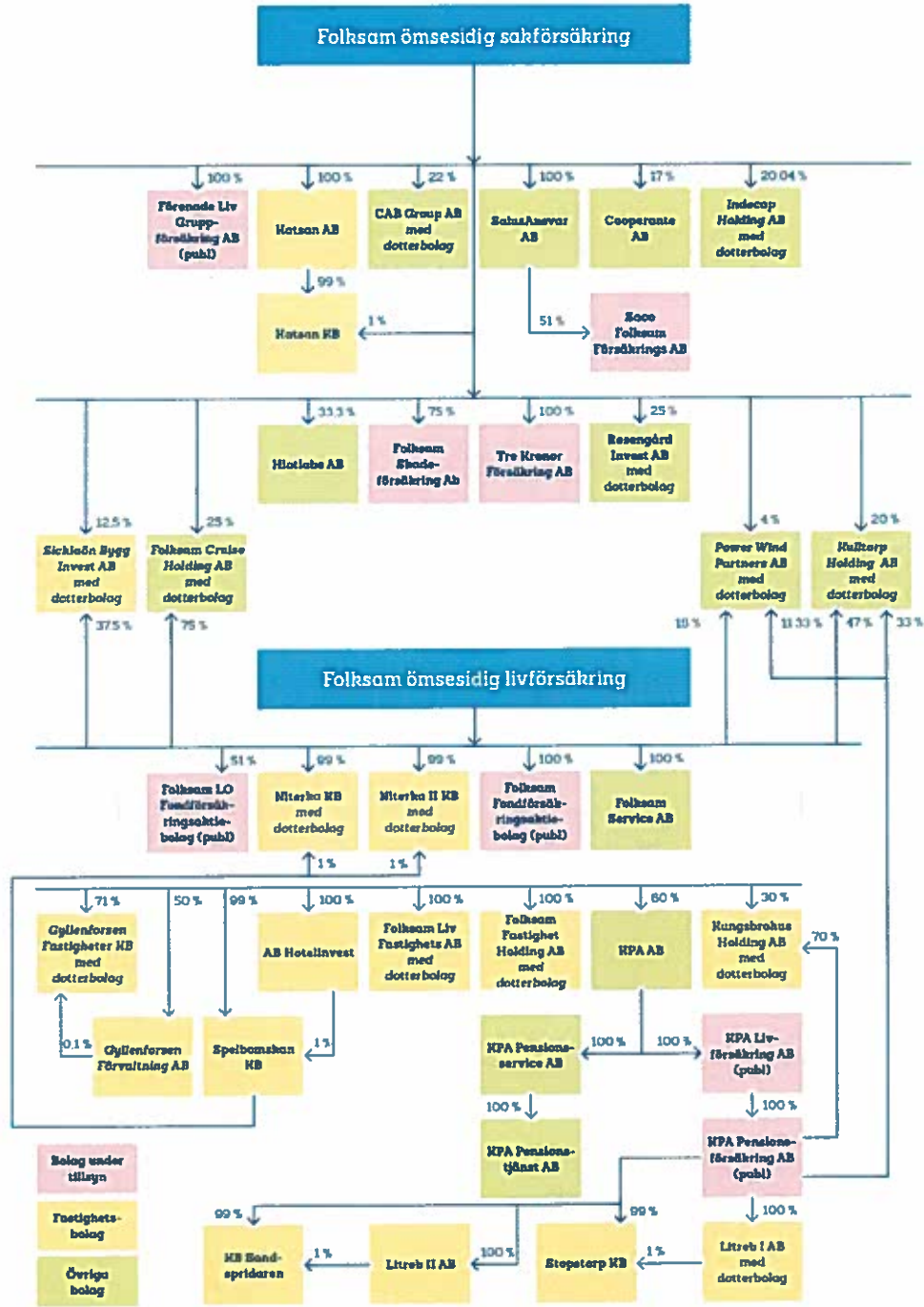
---

**Närstående parter**

Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer med Folksam Fondförsäkring och närstående företag inom Folksam (Folksam Sak respektive Folksam Liv, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag inom Folksam definieras som närstående på grund av gemensam ledning, gemensamma centrala enheter och gemensam lokal marknadsorganisation som slödjer gruppen.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 33.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag inom Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkringstagarna.



**Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp**

Inför varje år görs en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vd ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

**Tillikaanställning**

Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksamkoncernerna i förhållande till utfört arbete.

**Kostnadsfördelning**

Varje företag, verksamhetsområde ska bära sina direkta och/eller indirekta hänförliga kostnader.

Driftskostnader fördelas så långt möjligt efter faktiskt nyttjande på företag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

**Behovsanalys**

Inför varje verksamhetsår ska en behovsanalys göras av styrelsen som omfattar samtliga resurser som företaget avser att bruka under verksamhetsåret. En behovsanalys ska även göras vid förändring av resursbrukandet. Det ska framgå vem som tagit fram de olika underlagen för behovsanalysen.

**Beslutsunderlag**

Utifrån risken för intressekonflikter är det viktigt att tydligt identifiera vem som tagit fram beslutsunderlagen och vad de baseras på. Det ska därför tydligt framgå hur och vem som tagit fram beslutsunderlagen.

Inför varje verksamhetsår ska styrelsen besluta om målsättningen för företagets kostnader och den kostnadsfördelning som den baseras på. Beslutsunderlagen för kostnadsfördelningen ska utgå från den behovsanalys som gjorts. Beslutsunderlagen ska inkludera de interpriser som används för kostnadsfördelning.

Vid marknadsprissättning ska kostnadsfördelning regleras via avtal.

**Överenskommelser**

Den kostnadsfördelning som beslutats av styrelsen operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan enheter/företag där intermeditering förekommer. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

**Uppföljning och kontroll samt rapportering**

Vd ska minst i samband med varje kvartalsbokslut informera styrelsen om utfallet av verksamhetsplan, prognos och preliminär fördelning av kostnader mellan företagen inom Folksam. Vid principiell avvikelse från den fördelning som styrelsen godkänt i samband med budget ska styrelsen särskilt besluta om kostnadsdelningen kan godkännas av Folksam Fondförsäkring.

Inför årsbokslutet ska förslag till den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen presenteras för styrelsen. Styrelsen ska särskilt besluta huruvida föreslagen fördelning ska godkännas. Om styrelsen inte godkänner förslag till fördelning av kostnader i samband med budget, kvartalsbokslut och årsbokslut ska kostnadsfördelningen fastställas i avtal med övriga företag. Vid förhandling rörande sådant avtal ska Folksam Fondförsäkring företrädas av styrelsen eller av styrelseledamot/styrelseledamöter som styrelsen utser. En inventering har gjorts avseende ledande befattningshavares eventuella närståendetransaktioner. Denna inventering avser inte ersättningar som ledande befattningshavare/nyckelpersoner har erhållit i sin egenskap av ledande befattningshavare det vill säga löner, pensioner, styrelsearvode mm, vilka specificeras i årsredovisningens personalnot under ersättning till ledande befattningshavare.

Med dessa personer och företag förekommer inga transaktioner utöver eventuella normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.



## Närståendetransaktioner och utgående balanser, tkr

	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2015	2014	2015	2014
<b>Folksam ömsesidig sakförsäkring</b>				
Försäkringsrörelsen	16 684	34 001	-	-
IT	6 337	3 036	-	-
Administrativt stöd	46 981	33 553	246	-
Pensionsavsättningar	1 950	671	-	-
<b>Folksam ömsesidig livförsäkring</b>				
Försäkringsrörelsen	170 226	140 909	-	-
IT	57 714	45 542	-	-
Administrativt stöd	3 996	7 119	3 316	-
<b>Folksam LO Fondförsäkring AB (publ)</b>				
Administrativt stöd	-	-	2 472	330
<b>KPA AB</b>				
Administrativt stöd	-	-	274	-
<b>Totalt</b>	<b>303 887</b>	<b>264 831</b>	<b>6 309</b>	<b>330</b>

Försäkringsrörelsen består framförallt av kostnader för den gemensamma marknadsorganisationen. Här ingår bland annat distribution, skadehantering, kundservice och försäkringsadministration. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för redovisning, revision och marknadsföring.

## Utgående balanser vid årets slut

	Fordringar		Skulder	
	2015	2014	2015	2014
<b>Folksam ömsesidig sakförsäkring</b>	-	-	8 113	29 232
<b>Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)</b>	1 173	330	-	-
<b>Folksam ömsesidig livförsäkring</b>	242 929	248 162	-	-
<b>KPA AB</b>	176	-	-	-
<b>KPA Pensionsförsäkring AB (publ)</b>	-	-	-	-
<b>KPA Pensionservice AB</b>	1 522	-	-	169
<b>Svenska Lärarfonder AB</b>	-	-	-	-
<b>Folksam Service AB</b>	2 065	2 564	-	-
<b>Totalt</b>	<b>247 865</b>	<b>251 056</b>	<b>8 113</b>	<b>29 401</b>

## Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Fondförsäkring uppgick internräntan 2015 till en kostnad 328 (69) tkr och intäkt om 69 (443) tkr.

## Garantier

Inga garantier har ställts ut av Folksam Fondförsäkring till förmån för annat företag i Folksam.

## Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam ömsesidig livförsäkring har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring har återförsäkrat sig hos Folksam ömsesidig livförsäkring med en premievolym uppgående till 6 (7) mkr år 2015.

**Not 33. Medeltal anställda samt löner och andra ersättningar**

Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda 169 (185) personer.

Anställda i Sverige	Löner och ersättningar, Tkr		Medelantal anställda	
	2015	2014	2015	2014
Styrelse och vd	2 699	3 926		
Tjänstemän varav män	5 052	-	11 46 %	2 50 %
Specialombud <sup>1)</sup>	299 393	261 503		
Sociala kostnader	1 750	1 391		
Totalt	308 894	266 820		
Varav pensionskostnader	1 991	259		
Vd:s del av pensionskostnader	495	259		

<sup>1)</sup> Förmedlare har ett annullationsansvar som innebär att provision återfås om kunden inte fullföljer betalningen under avtalad tid.

**Fördelning kvinnor och män i företagsledningen**

	2015		2014	
	Kvinnor antal (%)	Män antal (%)	Kvinnor antal (%)	Män antal (%)
Vd och andra ledande befattningshavare	1 (20)	4 (80)	0 (0)	1 (100)
Styrelse	1 (25)	3 (75)	1 (25)	3 (75)

**Ersättningspolicy**

Folksam Fondförsäkring utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Fondförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Fondförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Folksam Fondförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande varför huvuddelen av ersättningarna inom Folksam Fondförsäkring ska utgöras av fast grundlön. För verkställande direktör och vice verkställande direktör utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom Folksam Fondförsäkring som kan påverka företagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för kollektiva program baserade på Folksamns övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

**Beslutsgång för ersättningspolicy**

Folksam Fondförsäkrings ersättningspolicy är fastställd av Folksam Fondförsäkrings styrelse.

**Ersättningsutskott**

Inom Folksam Fondförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

**Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring**

Folksam Fondförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring är verkställande direktör, vice verkställande direktör samt tillikaanställda med ansvar för kontrollfunktioner samt i ledande strategiska befattningar, tillikaanställda i kontrollfunktioner samt tillikaanställda styrelseledamöter i moder- och dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn.

**Folksams belöningsprogram**

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom för verkställande direktör, koncernledning, verkställande direktör/vice verkställande direktör i dotterföretagen och chef internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2015 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebansrens mest nöjda kunder. Detta innebär ett fokus på Folksams affärsområde – Nöjda kunder samt Helkunder, vilka utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kr till maximalt 20 000 kr per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet avsätts i sin helhet obligatoriskt i en pensionsförsäkring.

**Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare**

Ersättningar och övriga förmåner under året, Tkr	Grundlön/ styrelsearvode	Mötes- arvode	Övriga förmåner	Pensions- kostnader	Övrig ersättning	Summa
Styrelsens ordförande	-	-	-	-	-	-
Övriga styrelseledamöter	-	193	-	-	-	193
Verkställande direktör, Stefan Holm	1 926	-	85	495	-	2 506
Summa	1 926	193	85	495	-	2 699

**Kommentarer till tabellen**

Ersättningen till verkställande direktör utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till ledande befattningshavare. Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Ledamöter som sitter i koncernledningen erhåller inte styrelsearvode i de dotterföretagsstyrelser de sitter i. Övriga Folksamanställda som sitter i styrelser erhåller ett mötesarvode om 3000 kronor per styrelsemöte. Externa styrelseledamöter har ett sammanträdesarvode på 3 000 kronor vilket betalas ut i samband med bolagsstämman.

**Pension**

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen ska Folksam bekosta pensionsförmåner för verkställande direktören motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och verkställande direktör finns ej.

**Avgångsvederlag**

Verkställande direktör har 12 månaders uppsägningstid från företagens sida samt rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Övriga ledande befattningshavare har i likhet med alla anställda 6 månaders uppsägningstid.

**Not 34. Viktiga uppskattningar och bedömningar**

---

**Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper**

Vissa viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

**Försäkrings- respektive investeringsavtal**

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. Försäkringsföretaget har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av försäkringsföretagets redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 2.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper).

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper). För vissa avtal som är en kombination av risk och sparande har företaget fått göra en bedömning av vad som kan uppfattas vara överföring av betydande försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka försäkringsföretaget är förpliktigt att erlagga väsentliga ytterligare förmåner överstigande den summa som skulle ha erlagts om inte den försäkrade händelsen inträffar.

Redovisningsprinciperna behandlar närmare hur uppdelningen av avtal har gjorts i försäkringsavtal respektive investeringsavtal i enlighet med principerna i IFRS 4.

**Klassificering av finansiella tillgångar och skulder**

Försäkringsföretagets redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier. Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

**Avsättningar**

En avsättning i balansräkningen redovisas när företaget har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

**Styrelsens och verkställande direktörens underskrift**

Stockholm den 18 mars 2016



Daniel Eriksson  
Styrelsens ordförande



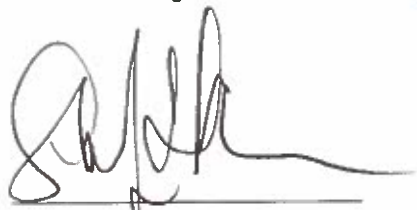
Gunnar Fröderberg



Jack Junel



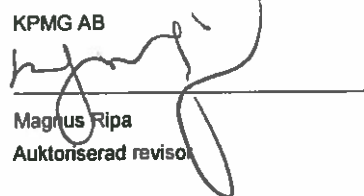
Gill Nacksten- Marcusson



Stefan Holm  
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse lämnades den 22 mars 2016

KPMG AB



Magnus Ripa  
Auktoriserad revisor

## Revisionsberättelse

Till årsstämman i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), org. nr 516401-8607

### Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) för år 2015.

#### *Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen*

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

#### *Revisorns ansvar*

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisions sed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

#### *Uttalanden*

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)s finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

### Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) för år 2015.

#### *Styrelsens och verkställande direktörens ansvar*

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

#### *Revisorns ansvar*

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

#### *Uttalanden*

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 22 mars 2016

KPMG AB



Magnus Ripa  
Auktoriserad revisor